

ter forhøjede fra 6,474 Kr. til 7,384 Kr. ved Overgangen fra Ejendomsskyld til Jordskyld, altsaa dog neppe $\frac{1}{7}$ Forhøjelse, der ikke kan siges at være saa meget, at det kan have egentlig Samfundsbetydning og bevirke Udstykning af Gaarde, hvad der skulde være en særlig Anbefaling for disse Teoriens Tilhængere. Kommunens 27 Gaardmandsbrug, der have en Ejendomsskyld paa 4,211 Kr., komme til at svare efter Jordskyld 4,065 Kr., altsaa et ubetydeligt Afslag, men det mærkeligste er, at Kommunens 100 Husmænd med under 8,000 Kr. Ejendomsskyldværdi faa deres Skatter forhøjede, om end kun lidt, fra 1,076 Kr. til 1,195 Kr.

Jeg antager, at Fradraget paa de 2,000 Kr. er foretaget inden Udregningen, for ellers vilde Resultatet være knusende for Henry Georges Teori. Men i saa Fald vil jeg sige, at Fradragene have virket godt og hensynsfuldt. Men Resultatet er just ikke saadan, at det kan tages til Indtægt for Husmændene. De fanges neppe paa den Medestang. I Forbigaaende vil jeg gerne sige, at jeg synes, at Fradragene i det hele og store ere udmærkede. Lejligheder til 60 Kr.s Værdi paa Landet og 120 Kr.s Lejeværdi i Byerne ere skattefri, og de smaa Landbrug faa først 2,000 Kr.s Afdrag og de mellem 8,000 og 12,000 Kr.s Værdi faa 1,000 Kr.s Afdrag, ligesom Haandværkerne faa et Afdrag. Dette er dog maaske, som nævnt, lidt for ringe, og maaske skulde de ogsaa have Fradrag, hvis de have en enkelt fremmed Medhjælp.

Der fandtes endvidere i den samme Kommune 11 Gaarde med en Skyldværdi fra 8,000 Kr. til 12,000 Kr. De have faaet et betydeligt Afslag fra 526 Kr. til 287 Kr., hvilket synes saa besynderligt og saa lidet i Overensstemmelse med de øvrige Beregninger, at det vist helst maa lades ude af Betragtning. Men saa kommer der 66 andre Ejendomme, der komme fra 424 Kr. ned paa 134 Kr., og mellem dem ere jo f. Eks. Villaer, Kroer, Købmandsgaarde o. l., altsaa alle købstadlignende Ejendomme. Dette Forhold ser ud til at ville blive en meget farlig Historie for Landkommuner med store Landsbyer og Stationsbyer, og det vil være ganske urimeligt at skabe saadanne Forhold, Landbostanden har ondt nok ved, som Forholdene ere for Tiden, at holde Balance og klare de økonomiske Forhold.

Men meget værre bliver det, naar der i Tavle 3 gives Oplysning om, hvorledes det vil komme til at se ud, naar samtlige

Kommuneskatter blive lagte paa Jorden, George'isternes skønneste Drøm. Thi saa ville efter den omtalte Tavle Skatteydere, der før betalte 3,226 Kr., ikke komme til at betale en eneste Øre. At der kan være nogen Mening deri, er for mig ufatteligt. Og at det, som fremhævet, skulde kunne standse Indvandringen til Byerne, maa praktisk bevises, før jeg tror derpaa. Jeg tror, vi gøre klogt i at afvente Resultaterne fra andre Lande, der maaske ville forsøge sig i saa Henseende, før vi slaa vort klinkede Porcelæn itu. De Kapitalister, Embedsmænd og andre, der faa flyttet deres Skatter over paa det arbejdende Landbrug, ville nok fremdeles beholde deres Stemmeret.

Disse Vurderinger af Jordarealer forekomme mig at være overordentlig vanskelige, men der siges i Henry George-Bladet „Ret“, at Vurderingen er foretagen af meget kyndige Folk, og at det skal være en Mønstervurdering. Imidlertid synes den lovpriste Teori eller det lovpriste System efter dette første praktiske Forsøg ikke at kunne komme i Berøring med Jorden, det maa sikkert helst vedblive at holde sig svævende i Luften. Men hvorledes man, hvis Loven om Jordskyld vedtages, skal komme til retfærdige og ensartede Regler for Vurdering af Jorden i det hele taget, forstaar jeg ikke. En Jordlod, passende til Husmandsbrug, vil altid, alene fordi der er flere Købere, koste mere end et stort samlet Jordareal, og at sætte den samme Værdi paa dette som paa Lodden forekommer mig om ikke vildt saa dog usundt. Det store Jordareal har faktisk ikke den Værdi som det lille, det kan hverken sælges til den Pris eller, selv i en dygtig Mands Hænder, udnyttes økonomisk saa stærkt som Huslodden. For øvrigt vil det være vanskeligt for dem med de store Jordlodder at konkurrere med Husmandstanden, der nu har sine Penge saa overordentlig billigt fra Staten, saa billigt, at Staten efter Professor Scharlings Oplysninger taber 100 Mill. Kr. ved Loven. Jeg sympatiserer for øvrigt fuldt ud med Husmandsloven — det er en udmærket Lov for saa vidt —, men jeg sympatiserer ikke med, at Staten skal tabe saa meget ved den. Jeg synes, det kunde være rigtigt, om Staten laante Penge til Husmændene paa gode Vilkaar, men uden selv at tabe noget. Disse Udlaan skabe ogsaa et farligt Præcedens, thi alle andre Stænder ville kunne gøre lignende Krav gældende. Det var kun en lille Sidebemærkning, jeg vilde gøre.